

A rendezvény támogatói:

PÜSKI KIADÓ
BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
VERES PÉTER GIMNÁZIUM
ELTE TTK MATEMATIKAI INTÉZET
NEMZETI ERŐFORRÁS MINISZTERIUM
NEMZETI TANKÖNYVKIADÓ
BRINGÓHINTÓ KKT.
ATTILA HOTEL (WWW.ATTILAHOTEL.HU)

Zene és hang: CSIBA LAJOS, KERÉKES BARNABÁS

A verseny körzeti fordulójának helyi szervezői:

- Buda körzet:** GELNICZKY GYÖRGY (Veres Péter Gimnázium)
HORVÁTHNÉ LÁPOSI ÉVA (Bárcei Géza Általános Iskola)
MERÉNYI IMRE (Baár-Madas Református Gimnázium)
FARKAS ESZTER (Áldás Utcai Általános Iskola)
ANTAL ERZSÉBET (Arany János Általános Iskola és Gimnázium)
SZABÓNÉ EGERVÁRI ÁGNES (Kossuth Lajos Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Ált. Isk.)
- Pest körzet:** KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)
SZÉKELYHIDI-CSÁFORDA MÓNICA (Móra Ferenc Általános Iskola)
MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium)
LATÁK ISTVÁN (Lónyay Református Gimnázium)
ÁRVÁNÉ DOBA MÁRIA (Jedlik Ányos Gimnázium)
- Arany-körzet:** TAKÁCSNÉ BERKI VERONIKA (1. számú Általános Iskola, Budaörs)
KÁNTOR ARANKA (Bolyai János Általános Iskola, Érd)
CSÁKÓ JÓZSEFNÉ (Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola, Dunakeszi)
SZABÓNÉ EKKER ÉVA (Premontrei Szt. Norbert Gimnázium, Gödöllő)
- Gárdonyi-körzet:** LACZKÓNÉ KISS BEATRIX (Dr. Kemény Ferenc Általános Iskola, Eger)
KLAJ SÁNDORNÉ (Kazinczy Ferenc Általános Iskola, Miskolc)
- Jókai-körzet:** GAZDA-PUSZTAINÉ VÉBER GABRIELLA (Vaszary János Ált. Isk., Tata)
BOGNÁR EDIT (Nádorvárosi Közoktatási Központ, Óvoda és Ált. Isk., Győr)
- Kölcsey-körzet:** BARDÓCZINÉ WEINÉMER ÉVA (Csapókeresztény Általános Iskola, Debrecen)
SZABÓNÉ JUHÁSZ EMESE (Gönczy Pál Kéttannyelvű Ált. Isk., Hajdúszoboszló)
KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Bocskai István Általános Iskola, Derecske)
WEINÉMER SÁNDOR (Bocskai István Gimnázium, Hajdúböszörmény)
TÓTHNÉ ANNUSKA ZSUZSANNA (Vári Emil Társulási Általános Iskola, Kisvárd)
VASKÓ MIHÁLYNÉ (Jókai Mór Református Általános Iskola, Nyíregyháza)
MURGULYNÉ KOVÁCS EDIT (Kálvin János Református Ált. Isk., Mátészalka)
- Móra-körzet:** TÓTHNÉ BODÓ MÁRIA (GYAKI 5. sz. Általános és Sportisk. Tagint., Gyula)
KOCSMÁR MÁRIA (Szent-Györgyi Albert Általános Iskola, Szolnok)
- Petőfi-körzet:** OSVÁTH EMESE (Szilády Áron Református Gimnázium, Kiskunhalas)
TERCSINÉ TÓTH ILONA (Zrínyi Ilona Általános Iskola, Kecskemét)
UDVARHELYINÉ BÉRES IRMA (Tisza-parti Általános Iskola, Szeged)
TÓTHNÉ HLAVÁCS MÁRIA (Kosztai József Általános Iskola, Szentes)
- Vörösmarty-körzet:** KÁSA ZSUZSANNA (Deák Ferenc Általános Iskola, Veszprém)
LASKÓ ZOLTÁNNÉ (Teleki Blanka Gimnázium, Székesfehérvár)

Kérjük, ha lehetősége van rá, támogassa versenyünket a következő számlaszámon:
Az Összszedolgozási Képesség Fejlesztéséért (ÖSSZKÉP) Alapítvány, OTP 11703006-20445410

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2010. 5. osztály Országos döntő

A rendezvény fővédnöke:
Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus

A feladatsor összeállítója:
MARTON ÁGOTA középiskolai tanár

Feladatok, ötletek:
PAPP ISTVÁN középiskolai tanár

A feladatsor lektorálójaja:
KERÉKES BARNABÁS középiskolai tanár

Szerkesztés, informatikai háttér:
TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:
NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Mely szópárokra igaz, hogy az eltérő mássalhangzóik egymásnak zöngés-zöngétlen párjai?
(A) *kép – kér* (B) *dél – tél* (C) *bor – por* (D) *lég – lék* (E) *méz – néz*
- Jelöljétek be a szülő-gyermek párokat!
(A) *Emese – Álmos* (B) *Gizella – Szent István* (C) *Árpád – Géza fejedelem*
(D) *Álmos – Árpád* (E) *Hunyadi János – Mátyás király*
- Mi a felsorolás szabálya? Próbáljátok meg kitalálni, majd jelöljétek meg azokat a szavakat, amelyek ez alapján a sor 7. helyére kerülhetnek!
1. lovasok 2. valaki 3. lavina 4. virágos 5. ráadás 6. alabárd 7. ...
(A) *lakoma* (B) *lajtorja* (C) *alapos* (D) *lakatos* (E) *alapít*
- Olvassátok el Birtalan Ferenc *Kata-köszöntő* című versének részletét, majd jelöljétek meg az igaz megállapításokat!
*„November vége. / Katalin nap. / Írj falevéltre / Katalinnak.
Küldd el a széllel, / s ha megkapja, / hópihe térdel / az ablakba.”*
(A) *Az igék közt van olyan, amelyik felszólító módban és 3. személyben áll.*
(B) *A részletben van megszemélyesítés.*
(C) *A 'levél' többjelentésű szó.*
(D) *Az összetett szavak mind vegyes hangrendűek.*
(E) *Az egyik rag teljes hasonulással jött létre.*
- Van néhány olyan betűnk (magán- és mássalhangzók), amelyre ékezetként egy vagy két pontot teszünk. Vannak olyan szavaink, amelyekben több ilyen betű kerül egymás mellé (pl. a *kiürül* szóban kettő, amelyeken összesen 3 pont van). Legfeljebb hány **pont** kerülhet egy szóban **közvetlenül** egymás mellé?
(A) 4 (B) 5 (C) 6 (D) 7 (E) 8
- Egy kevésbé ismert közmondásból kihagytuk a magánhangzókat. A közmondás megfejtése után jelöljétek be az **igaz** megállapításokat!
_ sz _ k _ ccs _ l _ n _ m _ j _ h _ r _ gb _ n _ l _ nn _ .
(A) *Jelentése: akitől számíthatunk valami jóra, azzal érdemes jóban lenni.*
(B) *A közmondás a helyes táplálkozásra hívja fel a figyelmet.*
(C) *Az egyik szóban van teljes hasonulás.*
(D) *Van benne két ragos főnév.* (E) *Az összes névszó mély hangrendű.*
- Költői kérdéseket idézünk. Melyek származnak Petőfi Sándortól?
(A) *„A szobában lakik itt benn?”* (B) *„Mit henyél az a sok béres?”*
(C) *„Mit henyélnek az ekék?”* (D) *„De vajon ki zörget?”*
(E) *„Hát hogymint vagytok otthon, Pistikám?”*
- Nyelvünk történetének jelentős eseménye volt a nyelvújítás. A korabeli írók, nyelvészek sok új (olykor furcsa) szót alkottak. Nyelvérzéketek s a szóképzésről tanultak alapján az alábbi furcsaságok közül válasszátok ki a főneveket!
(A) *karmantyú* (B) *lökkögés* (C) *járdal* (D) *hátahupás* (E) *mozvány*
- Mondjuk magyarul! Mely idegen szavaknak adtuk meg helyesen a magyar megfelelőjét?
(A) *pink = rózsaszín* (B) *koncentrál = töpreng* (C) *parázik = sopánkodik*
(D) *lájtos = krémes* (E) *szimpátia = rokonszenv*
- Mely felszólító módú igealakokat írtuk helyesen?
(A) *Higyj nekem!* (B) *Hagyj békén!* (C) *Mond el!*
(D) *Ne folyon ki!* (E) *Osszd ki!*
- Weöres Sándortól idéztünk sorokat. Jelöljétek meg azokat, amelyekben van megszemélyesítés!
(A) *„szél-botlasztó bércfalak / mit bánják, ha mállanak,”*
(B) *„Karácsonynak ünnepe / lépeget a fák közt.”*
(C) *„Csillog a bozót, / ága-boga ázik -”*
(D) *„Ki messzi és idegen: / ragyog mint fény a vízen;”*
(E) *„Sötétben meghuzódva / szundítanak a pulykák.”*
- Keressétek meg a felsorolt 3 dőlt betűs szó közös **utótagját!** Majd a válaszlehetőségek közül azokat jelöljétek meg, amelyeknek ugyanez a szó **előtagja** lehet!
hó..., ős..., gaz...
(A) *...tél* (B) *...barát* (C) *...öltő* (D) *...emlékezet* (E) *...ismeret*
- Próbáljátok megtalálni azt a ritka melléknévképzőt, amely a dőlt betűs igék mindegyikéhez kapcsolható! Mely igealakokhoz illeszthető ugyanez a képző?
lobban, hisz, feled, talál, félt
(A) *ül* (B) *enged* (C) *foly(ik)* (D) *sérül* (E) *tör*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Írjátok egy kerek történetet, amelyben csak **ő/ó** magánhangzót tartalmazó szavak szerepelnek! A téma és a műfaj kötetlen, a szöveg tartalmazhat párbeszédet is; legyenek minél ötletesebbek!